

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Ετήσια Έκθεση 2023

Δελτία Τύπου

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

United Nations
Information Service Vienna

ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ
Σύμβουλος Οργανισμός του Οικονομικού και Κοινωνικού
Συμβουλίου του ΟΗΕ σε θέματα ναρκωτικών

ΚΕΘΕΑ (Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων)

Το ΚΕΘΕΑ είναι το μεγαλύτερο δίκτυο απεξάρτησης και κοινωνικής επανένταξης στη χώρα μας. Αποτελεί βασικό φορέα του εθνικού σχεδιασμού εναντίον των εξαρτήσεων και είναι σύμβουλος οργανισμός του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου (ECOSOC) του ΟΗΕ σε θέματα ναρκωτικών.

Από το 1987 το ΚΕΘΕΑ δημιουργεί προγράμματα απεξάρτησης από τα ναρκωτικά βασισμένα στο μοντέλο των Θεραπευτικών Κοινοτήτων και προσαρμοσμένα στις ανάγκες διαφορετικών ομάδων-στόχων. Η θεραπευτική του προσέγγιση είναι ολιστική, ψυχοκοινωνική με τη συμμετοχή της οικογένειας και της κοινωνίας, χωρίς τη χορήγηση υποκαταστάτων. Την τελευταία 20ετία προσφέρει επίσης προγράμματα και για άλλες μορφές εξάρτησης, από το αλκοόλ, τα τυχερά παιχνίδια και το διαδίκτυο/gaming. Όλες οι υπηρεσίες του παρέχονται δωρεάν, χωρίς διακρίσεις, με σεβασμό στο απόρρητο.

Σήμερα το ΚΕΘΕΑ διαθέτει περισσότερες από 130 μονάδες πανελλαδικά σε 30 πόλεις και 19 σωφρονιστικά καταστήματα. Σε ετήσια βάση οι μονάδες αυτές υποστηρίζουν 20.000 περίπου άτομα, ανθρώπους με διαφορετικές μορφές εξάρτησης και τους οικείους τους. Έρευνες τεκμηριώνουν την αποτελεσματικότητα και την οικονομική ανταποδοτικότητα των προγραμμάτων του ΚΕΘΕΑ. Ο οργανισμός είναι επίσης ένας από τους κύριους ελληνικούς φορείς πρόληψης, εκπαίδευσης επαγγελματιών και έρευνας στον τομέα των εξαρτήσεων.

Από το 1993 το ΚΕΘΕΑ ανακοινώνει στην Ελλάδα την ετήσια έκθεση της Διεθνούς Επιτροπής του ΟΗΕ για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών (INCB). Το τεύχος αυτό περιλαμβάνει τα δελτία Τύπου της έκθεσης του 2023, η οποία ανακοινώνεται σε όλο τον κόσμο στις 5 Μαρτίου 2024. Η απόδοση στα ελληνικά έγινε από το Τμήμα Ενημέρωσης του ΚΕΘΕΑ και δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση. Το έντυπο παράχθηκε σε 400 αντίτυπα από την παραγωγική μονάδα γραφικών τεχνών ΚΕΘΕΑ ΣΧΗΜΑ+ΧΡΩΜΑ (τ. 2310 797476). Το πλήρες κείμενο της Ετήσιας Έκθεσης για το 2023 είναι αναρτημένο, σε όλες τις επίσημες γλώσσες του ΟΗΕ, στον ιστότοπο της Επιτροπής www.incb.org.

INCB
Vienna International Centre
P.O. Box 500,
1400 Vienna, Austria
tel.: (43-1) 26060 4163
Web address: www.incb.org

**ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ**
Σορβόλου 24, 116 36 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 210 9241993-6, Φαξ: 210 9241986
E-mail: admin@kethea.gr
Web address: www.kethea.gr

ΚΕΘΕΑ

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Οι φυσικές καταστροφές και οι καταστάσεις έκτακτης ανάγκης που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και τις εμπόλεμες συγκρούσεις ενέτειναν το 2023 τις ανθρωπιστικές ανάγκες για φάρμακα που περιέχουν διεθνώς ελεγχόμενες ουσίες. Η Διεθνής Επιτροπή για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών (INCB) παροτρύνει τις κυβερνήσεις να εξασφαλίσουν την απρόσκοπτη διαθεσιμότητα αυτών των φαρμάκων διεθνώς, απλουστεύοντας τις διαδικασίες ελέγχου όταν συντρέχουν τέτοιες συνθήκες.

Η ετήσια έκθεση του INCB για 2023 παρουσιάζει μια ανάλυση της παγκόσμιας διαθεσιμότητας ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών για ιατρικούς και επιστημονικούς σκοπούς, και αναδεικνύει επίμονες περιφερειακές ανισότητες στην κατανάλωση οπιοειδών αναλγητικών για τη θεραπεία του πόνου. Αυτές οφείλονται εν μέρει στο ότι οι χώρες δεν εκτιμούν με ακρίβεια τις ιατρικές τους ανάγκες για αυτές τις ουσίες, πολλές από τις οποίες αποτελούν βασικά φάρμακα. Τα επίπεδα κατανάλωσης μορφίνης σε προσιτές τιμές σε περιοχές εκτός της Ευρώπης και της Βόρειας Αμερικής δεν επαρκούν για να αντιμετωπιστούν οι ιατρικές ανάγκες. Μέσω του προγράμματος INCB Learning, το INCB υποστηρίζει τα κράτη μέλη, ώστε να προβούν σε ορθότερη εκτίμηση των αναγκών τους και, ως εκ τούτου, να αυξήσουν και τη διαθεσιμότητα ελεγχόμενων ουσιών για ιατρικούς, επιστημονικούς και βιομηχανικούς σκοπούς.

Όσον αφορά την παράνομη προμήθεια ναρκωτικών, μειώθηκαν δραματικά η παράνομη καλλιέργεια παπαρούνας του οπίου και η παραγωγή ηρωίνης στο Αφγανιστάν. Καθώς οι πληγέντες αγρότες μπορεί να μην έχουν άλλες πηγές εισοδήματος, πρέπει να εξασφαλιστούν εναλλακτικά μέσα για την επιβίωση τους. Οι εξελίξεις στις παγκόσμιες παράνομες αγορές θα πρέπει να παρακολουθούνται στενά, και ιδιαίτερα η σοβαρή απειλή για την υγεία που συνιστά η πιθανή υποκατάσταση της ηρωίνης με εξαιρετικά ισχυρά συνθετικά οπιοειδή.

Το INCB έχει επικεντρωθεί στην αντιμετώπιση της διακίνησης συνθετικών ναρκωτικών και των πρόδρομων ουσιών τους. Για την αντιμετώπιση αυτής της παγκόσμιας απειλής δημόσιας υγείας, το INCB έχει αναλάβει νέες πρωτοβουλίες στο πλαίσιο των προγραμμάτων του για τον έλεγχο των πρόδρομων ουσιών, καθώς και του προγράμματος Παγκόσμια Ταχεία Απαγόρευση Επικίνδυνων Ουσιών (GRIDS).

Το θεματικό κεφάλαιο της Ετήσιας Έκθεσης του 2023 εμβαθύνει στον ρόλο του Διαδικτύου, συμπεριλαμβανομένων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, στη διακίνηση και χρήση ναρκωτικών. Υπογραμμίζει τις δυσκολίες που υφίστανται στην αντιμετώπιση της διαδικτυακής διακίνησης ναρκωτικών, λόγω των τεχνολογιών κρυπτογράφησης και των ζητημάτων δικαιοδοσίας που ανακύπτουν, καθώς και της χρήσης νόμιμων πλατφορμών ηλεκτρονικού εμπορίου. Το INCB ανησυχεί για την αυξανόμενη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης για την προώθηση ναρκωτικών, ακόμα και σε παιδιά. Ταυτόχρονα, επιστά την προσοχή στις ευκαιρίες που προσφέρουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και το Διαδίκτυο για πρόληψη, ευαισθητοποίηση και βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες θεραπείας.

Η διασφάλιση της υγείας και της ευημερίας είναι το πρωταρχικό μέλημα των διεθνών συμβάσεων ελέγχου των ναρκωτικών. Η Έκθεση εξετάζει τη λειτουργία του διεθνούς συστήματος ελέγχου των ναρκωτικών,

συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης που προσφέρει το INCB στα κράτη μέλη, για να βελτιωθεί η εφαρμογή των συμβάσεων και να προωθηθεί η υγεία και η ευημερία.

Οι αποστολές του INCB στις διάφορες χώρες ξεκίνησαν ξανά το περασμένο έτος, και το INCB βρέθηκε στην ευχάριστη θέση να συνεργαστεί με τις κυβερνήσεις του Καναδά, της Κύπρου, της Κιργιζίας, των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ουρουγουάης και να συναντηθεί με εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών σε αυτές τις χώρες. Το INCB προσβλέπει στη συνέχιση του διαλόγου του με τα κράτη μέλη, και κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης της Επιτροπής του ΟΗΕ για τα Ναρκωτικά (CND), η οποία θα πραγματοποιηθεί τον Μάρτιο του 2024, με στόχο να αξιολογηθεί ενδιάμεσως η εφαρμογή των δεσμεύσεων της πολιτικής για τα ναρκωτικά, καθώς και η πρόοδος των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGS).

Αν και το 2023 ήταν το μέσο της πορείας υλοποίησης των Στόχων και της Ατζέντας 2030, ανεπαρκής είναι η πρόοδος που έχει σημειωθεί ως προς τον Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης 3 για την υγεία και την ευημερία. Το INCB προτρέπει τις κυβερνήσεις και τους διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς να εφαρμόσουν τις συστάσεις που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση του 2023. Ενθαρρύνει, επίσης, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών να υιοθετήσουν αυτές τις συστάσεις στο έργο τους. Κάθε άτομο έχει δικαίωμα στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο υγείας. Για να γίνει πραγματικότητα η υγεία και η ευημερία όλων, οι κυβερνήσεις, οι οποίες υποστηρίζονται από τη διεθνή κοινότητα και την κοινωνία των πολιτών, πρέπει να μετατρέψουν την πολιτική τους βούληση και τις πολιτικές τους δεσμεύσεις σε συγκεκριμένη δράση.

Jallal Toufiq

Πρόεδρος
της Διεθνούς Επιτροπής για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών

ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ, ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ, ΛΕΕΙ ΤΟ INCB

Η διεθνής κοινότητα αντιμετωπίζει τόσο δυσκολίες όσο και ευκαιρίες στον έλεγχο, στην πρόληψη και στη θεραπεία των ναρκωτικών την εποχή του Διαδικτύου, αναφέρει η Διεθνής Επιτροπή για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών (INCB) στην Ετήσια Έκθεσή της για το 2023. Το μεταβαλλόμενο τοπίο της διαδικτυακής διακίνησης ναρκωτικών παρουσιάζει νέες δυσκολίες. Ωστόσο, υπάρχουν επίσης ευκαιρίες χρήσης διαδικτυακών πλατφορμών για την πρόληψη της μη ιατρικής χρήσης ναρκωτικών, για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις βλάβες που αυτή προκαλεί και για την υποστήριξη πρωτοβουλιών για τη δημόσια υγεία.

Το Διαδίκτυο και ειδικά τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν αυξήσει τη διαθεσιμότητα ναρκωτικών στην παράνομη αγορά, ενώ εγκληματικές ομάδες εκμεταλλεύονται διαδικτυακές πλατφόρμες για να διακινήσουν ναρκωτικά. Η διαδικτυακή παρουσία της φεντανύλης και των συνθετικών οπιοειδών εγείρει σοβαρές ανησυχίες, λόγω της υψηλής δραστηριότητάς τους και του κινδύνου θανάτων από υπερβολική δόση.

Οι αρχές επιβολής του νόμου βρίσκονται αντιμέτωπες με το αποθαρρυντικό, λόγω των τεχνολογιών και καινοτομιών κρυπτογράφησης, έργο της παρακολούθησης και δίωξης των ναρκωτικών στο Διαδίκτυο. Οι παραβάτες εκμεταλλεύονται επίσης κενά και διαφορές στους εθνικούς κανονισμούς.

Το INCB βρίσκεται στην πρώτη γραμμή των προσπαθειών για προώθηση της συνεργασίας μεταξύ κυβερνήσεων και της βιομηχανίας του Διαδικτύου, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η χρήση νόμιμων πλατφορμών ηλεκτρονικού εμπορίου με σκοπό τη διακίνηση ναρκωτικών.

Η εκπαίδευση και οι πληροφορίες που παρέχονται από τις πρωτοβουλίες του INCB, όπως τα προγράμματα GRIDS, IONICS και PICS, για ύποπτες αναρτήσεις στο Διαδίκτυο, είχαν ως αποτέλεσμα κατασχέσεις ναρκωτικών και πρόδρομων ουσιών, καθώς και την εξάρθρωση εγκληματικών δικτύων.

Οι συμβάσεις ελέγχου των ναρκωτικών εξακολουθούν να είναι επίκαιρες στην εποχή του Διαδικτύου

Οι δύο από τις τρεις συμβάσεις ελέγχου των ναρκωτικών εγκρίθηκαν πριν από την εμφάνιση του Διαδικτύου και η τρίτη πριν αποκτήσουν παγκόσμια εμβέλεια οι μεγάλες αλλαγές στις τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών. Το Διαδίκτυο παρέχει ευκαιρίες για την υποστήριξη των στόχων των συμβάσεων αλλά και για την υπονόμευσή τους.

Ήδη από το 2000 η Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Ναρκωτικά έχει εγκρίνει ψήφισμα σχετικά με την κατάχρηση του Παγκόσμιου Ιστού από το παράνομο εμπόριο ναρκωτικών. Το 2009 το INCB δημοσίευσε κατευθυντήριες γραμμές για τις κυβερνήσεις σχετικά με την πρόληψη της παράνομης πώλησης διεθνώς ελεγχόμενων ουσιών μέσω του Διαδικτύου.

Ο ρόλος του Διαδικτύου στη διακίνηση ναρκωτικών και στην προμήθεια πρόδρομων χημικών ουσιών, καθώς και εξοπλισμού για την παραγωγή παράνομων ναρκωτικών, δεν έχει ακόμη μεταβάλλει δραστικά τις αλυσίδες εφοδιασμού ναρκωτικών· εξελίσσεται, ωστόσο, και θα μπορούσε να διευρυνθεί περαιτέρω στο μέλλον. Η διεθνής συνεργασία είναι ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση αυτής της αυξανόμενης τάσης.

Οι ευκαιρίες που προσφέρει το Διαδίκτυο για την πρόληψη της μη ιατρικής χρήσης ναρκωτικών

Η τηλεϊατρική και τα διαδικτυακά φαρμακεία αποτελούν παράδειγμα των δύο όψεων του Διαδικτύου: και των δυσκολιών και των ευκαιριών που δημιουργεί. Τηλεϊατρική και διαδικτυακά φαρμακεία προσφέρουν μεγάλες δυνατότητες για βελτίωση της πρόσβασης στην υγειονομική φροντίδα, αλλά ταυτόχρονα επιτρέπουν σε παράνομους φορείς να κρύβονται ανάμεσα σε νόμιμους παρόχους.

Η τηλεϊατρική, ένας ταχέως αναπτυσσόμενος τρόπος παροχής υγειονομικής φροντίδας, μπορεί να βοηθήσει στην προσέγγιση ατόμων με διαταραχές χρήσης ναρκωτικών, και υφίστανται μεγάλες δυνατότητες για την ηλεκτρονική παροχή υπηρεσιών θεραπείας για τα ναρκωτικά.

Τα διαδικτυακά φόρουμ συζήτησης για θέματα που σχετίζονται με τα ναρκωτικά χρησιμοποιούνται από ανθρώπους, για να μοιραστούν πληροφορίες και συμβουλές δοσολογίας. Αν και αυτή η ανταλλαγή γνώσεων μπορεί να ενισχύσει τις προσπάθειες μείωσης των δυσμενών συνεπειών της χρήσης ναρκωτικών, είναι απίθανο να φτάσει στα πιο ευάλωτα άτομα που κάνουν χρήση ναρκωτικών.

Οι υπηρεσίες ελέγχου ναρκωτικών, οι οποίες αναλύουν δείγματα, μπορούν να δημοσιοποιούν προειδοποιήσεις μέσω του Διαδικτύου προσεγγίζοντας περισσότερους ανθρώπους, όταν διαπιστωθεί ότι τα ναρκωτικά είναι νοθευμένα με επικίνδυνες ουσίες ή ότι έχουν ασυνήθιστα υψηλή δραστηριότητα. Αυτές οι πληροφορίες μπορούν να σώσουν ζωές.

Ωστόσο, οδηγίες σχετικά με τον τρόπο παρασκευής ναρκωτικών επίσης μπορούν να κοινοποιούνται στο Διαδίκτυο. Έχουν, για παράδειγμα, δημοσιευτεί αναρτήσεις για το πώς εξάγονται πρόδρομες ουσίες για την παραγωγή μεθαμφεταμίνης από επεξεργασμένα προϊόντα που αποκτώνται νόμιμα.

Οι δυσκολίες που δημιουργεί το Διαδίκτυο στον έλεγχο των ναρκωτικών

Οι έμποροι ναρκωτικών μπορούν να προσεγγίσουν ένα ευρύ παγκόσμιο κοινό, αξιοποιώντας τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και άλλες διαδικτυακές πλατφόρμες για να διαφημίσουν τα προϊόντα τους. Η ίδια η κλίμακα της επικοινωνίας σε αυτές τις πλατφόρμες καθιστά εξαιρετικά δύσκολη για τις ρυθμιστικές αρχές την παρακολούθησή τους, ακόμη και αν η επικοινωνία αφήνει ψηφιακά ίχνη.

Η λήψη νομικών μέτρων και η δίωξη αδικημάτων διαδικτυακής διακίνησης είναι περίπλοκη υπόθεση. Οι παραβάτες μπορούν να μεταφέρουν τις δραστηριότητές τους σε περιοχές όπου η επιβολή του νόμου είναι λιγότερο εντατική και οι προβλεπόμενες ποινικές κυρώσεις ελαφρύτερες ή να επιλέγουν ως βάση τους χώρες στις οποίες μπορούν να αποφύγουν την έκδοση.

Οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου έχουν εφαρμόσει με επιτυχία νέα μέτρα αστυνομικής έρευνας, όπως η δημιουργία ψεύτικων διαδικτυακών διαφημίσεων για πρόδρομες ουσίες ή για χημικές ουσίες που δεν υπόκεινται σε έλεγχο, καθώς και η οργάνωση μυστικών επιχειρήσεων για τη συλλογή πληροφοριών τόσο για υποψήφιους αγοραστές όσο και για πωλητές σχετικών χημικών ουσιών.

Οι οργανωμένες εγκληματικές ομάδες στην Ευρώπη έχουν εκμεταλλευτεί τεχνολογίες που βασίζονται στο Διαδίκτυο για τη διακίνηση ναρκωτικών, χρησιμοποιώντας τροποποιημένα έξυπνα τηλέφωνα, κρυπτόφωνα (ή κρυπτοτηλέφωνα) με βελτιωμένες μεθόδους κρυπτογράφησης. Πίστευαν ότι επικοινωνούσαν εμπιστευτικά, αλλά οι αρχές επιβολής του νόμου κατάφεραν να αποκρυπτογραφήσουν τις συνομιλίες τους και από το 2021 συνέλαβαν πολλούς στόχους υψηλής αξίας. Μόνο στη Γαλλία, η Εθνική Χωροφυλακή συνέλεξε πάνω από 120 εκατομμύρια μηνύματα κειμένου από 60.000 κινητά τηλέφωνα με δεδομένα από περισσότερες από 100 χώρες.

Κρυπτοαγορές

Οι κρυπτοαγορές είναι διαδικτυακές αγορές του Σκοτεινού Δικτύου που βρίσκονται στο Αόρατο Δίκτυο (Deep Web) και επιτρέπουν στους ανθρώπους να περιηγούνται στο Διαδίκτυο ανώνυμα και να χρησιμοποιούν κρυπτογράφηση, για να κρύψουν διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και κρυπτονομίσματα για πληρωμές. Το 2021 το Γραφείο του ΟΗΕ για τα Ναρκωτικά και το Έγκλημα (UNODC) εκτίμησε ότι η συνολική αξία του εμπορίου ναρκωτικών στις κρυπτοαγορές ήταν περίπου 315 εκατομμύρια δολάρια ετησίως.

Οι αγοραστές αναφέρουν ότι χρησιμοποιούν αυτές τις αγορές, επειδή παρέχουν πρόσβαση σε ναρκωτικά με πιο προβλέψιμη ποιότητα. Τόσο οι αγοραστές όσο και οι πωλητές θεωρούν ότι αυτές οι συναλλαγές περικλείουν λιγότερους κινδύνους εξαπάτησης, σωματικής βίας και απειλών, σε σχέση με τις συναλλαγές στον δρόμο.

Οι κρυπτοαγορές εξυπηρετούν κυρίως τις εθνικές αγορές, και οι αγοραστές μπορούν να παραλάβουν τα ναρκωτικά χωρίς να συναντήσουν ποτέ τον πωλητή. Παρά τις πολλές συλλήψεις διαχειριστών κρυπτοαγορών οι οποίες έλαβαν μεγάλη δημοσιότητα, οι κρυπτοαγορές έχουν αποδειχθεί ανθεκτικές, παρότι ασταθείς.

Αυξημένη τοπική διαθεσιμότητα μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης

Διάφορες συμβατικές πλατφόρμες μέσων κοινωνικής δικτύωσης χρησιμοποιούνται ως τοπικές αγορές από μικροπωλητές για την πώληση παράνομων ναρκωτικών και μη ελεγχόμενων ουσιών. Ωστόσο, δεν είναι γνωστό πόσο διαδεδομένο είναι αυτό το φαινόμενο ή σε ποιες χώρες εμφανίζεται περισσότερο. Αυτό που είναι ξεκάθαρο είναι ότι αυτό το ακατάλληλο περιεχόμενο είναι ευρέως προσβάσιμο σε παιδιά και εφήβους.

Η διαδικασία χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης για την προμήθεια ναρκωτικών μπορεί να ξεκινήσει με τους αγοραστές να αναζητούν hashtags που σχετίζονται με ναρκωτικά ή να ακολουθούν προφίλ που

διαφημίζουν την πώληση ναρκωτικών. Χρησιμοποιώντας κρυπτογραφημένες από άκρο σε άκρο εφαρμογές ανταλλαγής μηνυμάτων και τις δυνατότητες ανταλλαγής προσωρινών μηνυμάτων, χάρη στις οποίες η επικοινωνία διαγράφεται μετά από ένα χρονικό διάστημα, ή εικονικά ιδιωτικά δίκτυα, οι πωλητές μπορούν να συνδεθούν γρήγορα και εύκολα με ντόπιους αγοραστές, ενώ μερικές φορές προσφέρουν ακόμη και κατ'οίκον παράδοση των παράνομων ναρκωτικών.

Νόμιμες πλατφόρμες ηλεκτρονικού εμπορίου

Τα τελευταία χρόνια τα παγκόσμια προγράμματα του INCB έχουν προωθήσει την εθελοντική συνεργασία μεταξύ κυβερνήσεων και εταιρειών ηλεκτρονικού εμπορίου, με στόχο την πρόληψη της κατάχρησης των υπηρεσιών ηλεκτρονικού εμπορίου για την παράνομη εμπορία πρόδρομων ουσιών, νέων ψυχοδραστικών ουσιών και μη ιατρικών συνθετικών οπιοειδών. Αυτά τα προγράμματα παρακολουθούν την ανάρτηση προσφορών από ύποπτους προμηθευτές και τα αιτήματα αγοράς από πιθανούς αγοραστές σε μεγάλες νόμιμες αγορές ηλεκτρονικού εμπορίου.

Υποστηρίζοντας τη συνεργασία των κυβερνήσεων με εκπροσώπους του ιδιωτικού τομέα, το πρόγραμμα GRIDS του INCB έχει δημιουργήσει δύο δέσμες κατευθυντήριων εγγράφων με πρακτικές συστάσεις και εύκολες στην παρακολούθηση λίστες ελέγχου για την πρόληψη της διαδικτυακής στόχευσης των πιο ευάλωτων βιομηχανιών με στόχο τη διακίνηση επικίνδυνων ουσιών. Οι βιομηχανίες παρασκευής, προώθησης, μεταφοράς και δημιουργίας εσόδων (4M) μαζί με τις υπηρεσίες που σχετίζονται με το Διαδίκτυο θεωρούνται ευάλωτες σε τέτοια εκμετάλλευση.

Από αποτέλεσμα ήταν συλλήψεις και κατασχέσεις υψηλής δραστηριότητας τραμαδόλης και υδροχλωρικής κεταμίνης που προσφέρονταν προς πώληση μέσω μεγάλης πλατφόρμας ηλεκτρονικού εμπορίου σε χώρα της Αφρικής. Στη Λατινική Αμερική πολλαπλές ύποπτες καταχωρίσεις μιας μη ελεγχόμενης φυτικής ουσίας, του kratom, εντοπίστηκαν από μεγάλη εταιρεία ηλ εκτρονικού εμπορίου, γεγονός που οδήγησε στον εντοπισμό και τη σύλληψη του διαδικτυακού διακινητή. Τέτοιες αστυνομικές έρευνες απαιτούν πόρους, και σε πολλές περιπτώσεις οι πλατφόρμες με τις οποίες έρχονται σε επαφή οι διακινητές απλώς διαγράφουν τέτοιες καταχωρίσεις, συνήθως εντός 24 ωρών.

Διαδικτυακά φαρμακεία

Οι αναζητήσεις για συνταγογραφούμενα φάρμακα στο Διαδίκτυο είναι ευρέως διαδεδομένες, και το παγκόσμιο εμπόριο παράνομων φαρμακευτικών προϊόντων εκτιμάται ότι ανέρχεται σε 4,4 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ. Μια περαιτέρω απλή διαδικτυακή αναζήτηση με τους όρους «φαρμακείο/pharmacy», «pharma» or «pharm» μπορεί να οδηγήσει σε ιστότοπους φαρμακείων στο Διαδίκτυο που διαφημίζουν ναρκωτικά προς πώληση.

Τέτοιοι ιστότοποι, οι οποίοι είναι ως επί το πλείστον παράνομοι, πωλούν ουσίες που απαιτούν συνταγογράφηση, καθώς και παράνομα ναρκωτικά. Τα παράνομα φαρμακεία του Διαδικτύου απειλούν την ασφάλεια των ασθενών σε όλον τον κόσμο, πουλώντας φάρμακα μη εξακριβωμένης προέλευσης χωρίς ιατρική συ-

νταγή απευθείας στον καταναλωτή. Πρόσφατες μελέτες δείχνουν ότι τα δύο τρίτα των χωρών παγκοσμίως δεν έχουν νόμους που να ρυθμίζουν ρητά τις πωλήσεις φαρμάκων στο Διαδίκτυο.

Δεν υπάρχει τίποτα που να διασφαλίζει την ποιότητα των προϊόντων τα οποία αγοράζονται στο Διαδίκτυο. Είναι αδύνατο για τους καταναλωτές να εκτιμήσουν εάν τα φάρμακα που αγοράζονται από τα φαρμακεία του Διαδικτύου είναι πλαστά, μη εγκεκριμένα ή ακόμη και παράνομα. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) εκτιμά ότι τα μισά από τα φάρμακα που αγοράζονται από παράνομες τοποθεσίες είναι πλαστά.

Συστάσεις

Η Επιτροπή ενθαρρύνει τις κυβερνήσεις να χρησιμοποιούν όλο το φάσμα εργαλείων και προγραμμάτων του INCB, για να στηρίξουν τις προσπάθειές τους ενάντια στην παράνομη διακίνηση ναρκωτικών η οποία σχετίζεται με το Διαδίκτυο. Για να αποφευχθεί η χρήση ουσιών μεταξύ των νέων ιδίως, η Επιτροπή προτείνει στις κυβερνήσεις να διεξάγουν εκστρατείες πρόληψης της χρήσης ναρκωτικών, χρησιμοποιώντας τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Οι παγκόσμιες διαστάσεις που λαμβάνει η διανομή ναρκωτικών μέσω Διαδικτύου καθιστούν ολοένα και πιο σημαντικές τις συλλογικές προσπάθειες για τον εντοπισμό νέων απειλών και για τη διαμόρφωση αποτελεσματικών απαντήσεων. Η Επιτροπή καλεί σε αυξημένη συνεργασία μεταξύ διεθνών οργανισμών, εθνικών κυβερνήσεων, ρυθμιστικών αρχών και ιδιωτικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στους σχετικούς τομείς, ώστε να αντιμετωπιστούν αυτές οι εξελισσόμενες προκλήσεις.

ΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΟΥ INCB ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΥΝ ΤΙΣ ΕΠΙΜΟΝΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΟΠΙΟΕΙΔΗ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

Τα δεδομένα που υποβάλλονται στο INCB επιβεβαιώνουν τις επίμονες διαφορές μεταξύ των περιοχών του κόσμου ως προς την κατανάλωση των κύριων οπιοειδών αναλγητικών για τη θεραπεία του πόνου (κωδεΐνη, δεξτροπροποξυφαΐνη, διυδροκωδεΐνη, φεντανύλη, υδροκωδόνη, υδρομορφόνη, κετοβεμιδόνη, μορφίνη, οξυκωδόνη, πεθιδίνη, τιλιδινίνη και τριλιδίνη). Σχεδόν όλη η σχετική κατανάλωση συγκεντρώνεται στη Δυτική Ευρώπη, στη Βόρεια Αμερική, στην Αυστραλία και στη Νέα Ζηλανδία. Τα επίπεδα κατανάλωσης σε άλλες περιοχές συχνά δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ιατρικές ανάγκες του πληθυσμού.

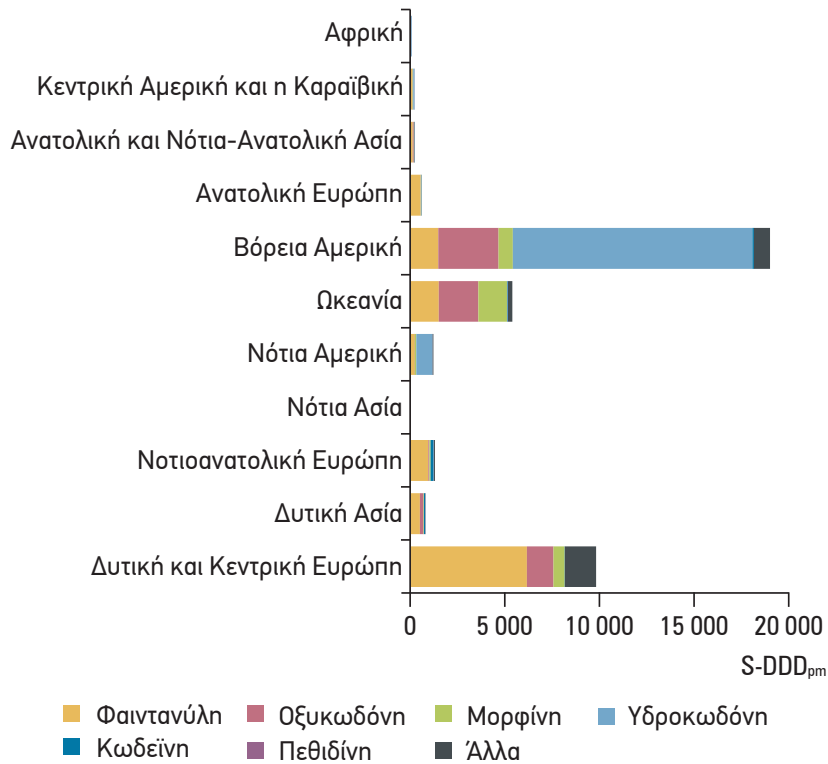
Οι περιφερειακές ανισότητες δεν είναι αποτέλεσμα ελλείψεων πρώτων υλών

Αυτές οι περιφερειακές ανισότητες δεν οφείλονται σε έλλειψη οπιούχων πρώτων υλών. Η προσφορά είναι περισσότερο από επαρκής για να ικανοποιήσει τη ζήτηση που δηλώνουν οι κυβερνήσεις στο INCB, αλλά το INCB διαπιστώνει ότι οι εκτιμήσεις μεγάλου αριθμού χωρών μπορεί να μην αντικατοπτρίζουν με ακρίβεια τις πραγματικές ιατρικές ανάγκες του πληθυσμού τους.

Για λόγους σύγκρισης το INCB χρησιμοποιεί έναν δείκτη, τον περιφερειακό S-DDD_{pm}, που υπολογίζεται με βάση αφενός τον συνολικό πληθυσμό των χωρών οι οποίες δηλώνουν κατανάλωση και αφετέρου τις συνολικές ποσότητες οπιοειδών αναλγητικών που αναφέρθηκε ότι καταναλώθηκαν. Το 2022 η δηλωμένη κατανάλωση σε ορισμένες χώρες της Βόρειας Αμερικής, της Ωκεανίας και της Δυτικής και Κεντρικής Ευρώπης οδήγησε σε περιφερειακούς μέσους όρους 15.467 S-DDD_{pm} για τη Βόρεια Αμερική, 9.720 S-DDD_{pm} για τη Δυτική και Κεντρική Ευρώπη και 5.327 S-DDD_{pm} για την Ωκεανία. Η Βόρεια Αμερική παραμένει η περιοχή με την υψηλότερη κατανάλωση οπιοειδών για τη διαχείριση του πόνου στον κόσμο. Συγκριτικά, τα μέσα επίπεδα κατανάλωσης στην Ανατολική και Νοτιοανατολική Ασία, την Κεντρική Αμερική και την Καραϊβική, την Αφρική και τη Νότια Ασία ήταν λιγότερο από 220 S-DDD_{pm}.

Κατανάλωση κωδεΐνης, φαιτανύλης, υδροκωδόνης, μορφίνης, οξυκωδόνης, πεθιδίνης, άλλων οπιοειδών, σε όλες τις περιοχές, βάσει του δείκτη S-DDD_{pm}, το 2022

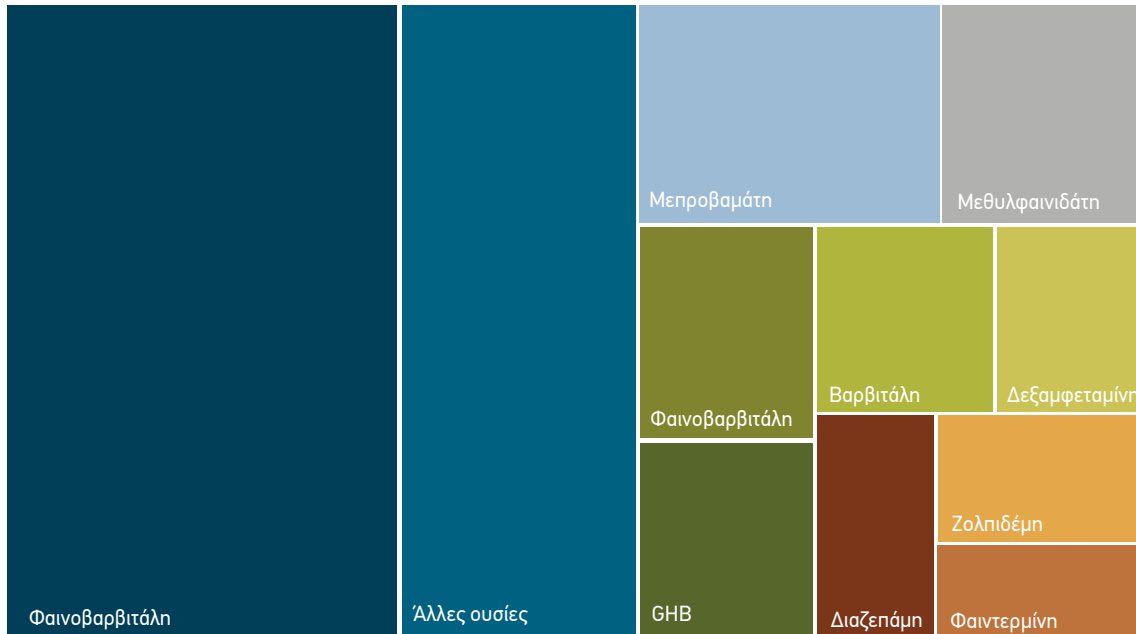
^a Μόνο η κωδεΐνη που χρησιμοποιείται για την ανακούφιση από τον πόνο λαμβάνεται υπόψη. Η κωδεΐνη που χρησιμοποιείται για παρασκευάσματα και περιλαμβάνεται στον Πίνακα III εξαιρείται.

Τα περιορισμένα δεδομένα για την κατανάλωση ψυχοτρόπων ουσιών εμποδίζουν τις εκτιμήσεις για τα επίπεδα διαθεσιμότητας των φαρμάκων που περιέχουν αυτές τις ουσίες. Υπάρχουν περιορισμένα διαθέσιμα δεδομένα σχετικά με την κατανάλωση διεθνώς ελεγχόμενων ψυχοτρόπων ουσιών που χρησιμοποιούνται στη θεραπεία της ψυχικής υγείας και των νευρολογικών παθήσεων. Αυτό καθιστά δύσκολο τον προσδιορισμό των επιπέδων διαθεσιμότητας σε ορισμένες περιοχές του κόσμου. Όπου υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα, τα επίπεδα κατανάλωσης κυμαίνονταν τόσο μεταξύ των χωρών όσο και για διαφορετικές ουσίες.

Όσον αφορά την παρασκευή, όπως συμβαίνει εδώ και αρκετά χρόνια, 10 ψυχοτρόπες ουσίες αντιπροσώπευαν το 80 τοις εκατό της παγκόσμιας παραγωγής διεθνώς ελεγχόμενων ψυχοτρόπων ουσιών κατά μεικτό βάρος το 2022. Η φαινοβαρβιτάλη από μόνη της αντιπροσώπευε περίπου το 25 τοις εκατό της συνολικής

Κατανομή της παραγωγής σημαντικών διεθνώς ελεγχόμενων ψυχοτρόπων ουσιών κατά μεικτό βάρος, 2022

παγκόσμιας παραγωγής με 364 τόνους. Από τους 1.049,3 τόνους διεθνώς ελεγχόμενων ψυχοτρόπων ουσιών που παρασκευάστηκαν το 2022, οι 863,8 τόνοι ήταν ηρεμιστικά, οι 160,3 τόνοι διεγερτικά και οι 25,2 τόνοι παραισθησιογόνα, αναλγητικά και άλλες ουσίες.

Το συνολικό εμπόριο διεθνώς ελεγχόμενων ψυχοτρόπων ουσιών το 2022 παρέμεινε σε επίπεδα παρόμοια με τα προηγούμενα έτη, με τη διαζεπάμη, τη μιδαζολάμη, τη φαινοβαρβιτάλη, την αλπραζολάμη και την κλοναζεπάμη να είναι οι πιο ευρέως διακινούμενες ουσίες, καθώς περισσότερες από 135 χώρες και εδάφη αναφέρουν σχετικές εισαγωγές. Ωστόσο, αυτές οι πληροφορίες δεν είναι αρκετές για να καθοριστεί εάν οι ποσότητες που διακινούνται επαρκούν για την κάλυψη των πραγματικών ιατρικών αναγκών σε αυτές τις χώρες.

ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΔΡΟΜΕΣ ΟΥΣΙΕΣ

Δύο σειρές χημικών ουσιών με στενή συγγένεια μεταξύ τους προτείνεται να υπαχθούν σε διεθνή έλεγχο

Το INCB αξιολόγησε και συνέστησε τον διεθνή έλεγχο 16 πρόδρομων ουσιών διεγερτικών τύπου αμφεταμίνης οι οποίες αντιπροσωπεύουν δύο ομάδες χημικών ουσιών με στενή συγγένεια μεταξύ τους. Εφαρμόζοντας το ψήφισμα 65/3 της Επιτροπής του ΟΗΕ για τα Ναρκωτικά, η πρώτη στο είδος της πρόταση υπαγωγής σε έλεγχο στοχεύει στο να αποτρέψει τους παρασκευαστές παράνομων ναρκωτικών από το να αντικαθιστούν ορισμένες ελεγχόμενες χημικές ουσίες με στενά συνδεδεμένα με αυτές υποκατάστατα. Η Έκθεση για τις Πρόδρομες Ουσίες του 2023 περιλαμβάνει ορισμένα από τα δεδομένα που συγκέντρωσε το INCB πριν αποφασίσει να προτείνει αυτές τις δύο ομάδες ουσιών για διεθνή έλεγχο. Οι πηγές των δεδομένων περιλάμβαναν μια διεθνή άσκηση συλλογής πληροφοριών με την κωδική ονομασία «Operation Backup», καθώς και νομοθετικά παραδείγματα από χώρες που ήδη ελέγχουν σε εθνικό επίπεδο στενά συνδεδεμένες μεταξύ τους ουσίες.

Πρόδρομες ουσίες της φαιντανύλης: Εξελίξεις στον διεθνή έλεγχο και τάσεις ως προς τις κατασχέσεις

Μετά από αίτημα των Ηνωμένων Πολιτειών η Επιτροπή αξιολόγησε επίσης και αποφάσισε να συστήσει τον διεθνή έλεγχο δύο προδρόμων ουσιών της φαιντανύλης, της 4-πιπεριδόνης και της 1-βοc-4-πιπεριδόνης. Η έκθεση αναλύει επίσης τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα δεδομένα σχετικά με τις διεθνείς κατασχέσεις πρόδρομων ουσιών φαιντανύλης, οι οποίες αντικατοπτρίζουν την αύξηση των μη ελεγχόμενων πρόδρομων ουσιών της φαιντανύλης στη Βόρεια Αμερική το 2023.

Τον Μάρτιο του 2024 η Επιτροπή για τα Ναρκωτικά θα ψηφίσει για την υπαγωγή και των 18 ουσιών (16 πρόδρομες ουσίες τύπου αμφεταμίνης και δύο πρόδρομες ουσίες της φαιντανύλης) υπό διεθνή έλεγχο, μέσω της τοποθέτησής τους στον Πίνακα I της Σύμβασης του 1988.

Μέτρα κατά της εκτροπής χημικών και εξοπλισμού

Ένα ολοένα και ευρύτερο φάσμα βιομηχανιών χρειάζεται να ενημερωθούν για την πιθανότητα να μπου στο στόχαστρο διακινητών οι οποίοι επιδιώκουν την εκτροπή χημικών ουσιών και εξοπλισμού που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στην παράνομη παρασκευή ναρκωτικών. Ως εκ τούτου, το INCB ενθαρρύνει τις κυβερνήσεις να αναλύσουν την κατάσταση της εθνικής βιομηχανίας τους, για να έχουν πληρέστερη γνώση σχετικά με τους βιομηχανικούς κλάδους που αφορά αυτός ο κίνδυνος. Στην Έκθεσή του για τις Πρόδρομες Ουσίες το INCB συνησιτά επιπλέον στις εθνικές αρχές να χρησιμοποιούν το PEN Online Light, μια πλατφόρμα που επιτρέπει την εθελοντική ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την εξαγωγή μη ελεγχόμενων χημικών ουσιών.

Ζώνες συγκρούσεων, ζώνες ελεύθερων συναλλαγών και πολιτικές αλλαγές

Η φετινή Έκθεση παρουσιάζει παραδείγματα δυσκολιών στον έλεγχο των πρόδρομων ουσιών, λόγω των πολιτικών εξελίξεων ή του καθεστώτος διαφόρων χωρών και εδαφών σε όλον τον κόσμο. Για παράδειγμα, περιγράφει τα κενά στα δεδομένα σχετικά με τις πρόδρομες ουσίες μεθαμφεταμίνης στο Αφγανιστάν, καθώς και την έλλειψη ελέγχων και επιθεωρήσεων σε ορισμένες ζώνες ελεύθερων συναλλαγών. Στην έκθεση, το INCB προτείνει διάφορες ενέργειες για την αντιμετώπιση αυτών των δυσκολιών

Συνεχίζονται οι αναφορές για εκκύλιση κοκαΐνης εκτός της Νότιας Αμερικής

Οι αξιοσημείωτες κατασχέσεις πρόδρομων ουσιών κοκαΐνης εκτός της Νότιας Αμερικής υποδηλώνουν την ύπαρξη μεγάλων εργαστηρίων εκκύλισης στην Ευρώπη, καθώς και την τάση η διαδικασία της εκκύλισης να γίνει πιο σύνθετη και αποτελεσματική.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

ΑΦΡΙΚΗ

Η διαθεσιμότητα ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών για ιατρική χρήση στην Αφρική παραμένει σημαντικό πρόβλημα: Το INCB επαναλαμβάνει τη σημασία της βελτίωσης της διαθεσιμότητας και της πρόσβασης σε διεθνώς ελεγχόμενες ουσίες για ιατρικούς σκοπούς.

Ο ρόλος της Αφρικής, ιδίως της Δυτικής και Κεντρικής Αφρικής, ως περιοχής διέλευσης για την κοκαΐνη έχει διευρυνθεί σημαντικά: Οι κατασχέσεις έφθασαν σε ιστορικό υψηλό το 2021.

Η διακίνηση και η κατάχρηση της τραμαδόλης προκαλούν αυξανόμενη ανησυχία σε ορισμένες αφρικανικές χώρες. Η τραμαδόλη είναι ένα συνθετικό οπιοειδές που δεν τελεί υπό διεθνή έλεγχο.

Οι κυβερνήσεις στην Αφρική σημειώνουν πρόοδο στην αντιμετώπιση των διαταραχών χρήσης ουσιών. Η αξιολόγηση της έκτασης της κατάχρησης ναρκωτικών και η ακριβής εκτίμηση του αριθμού των ατόμων που λαμβάνουν θεραπεία στην ήπειρο παραμένουν δυσχερείς.

ΑΜΕΡΙΚΗ

Κεντρική Αμερική και Καραϊβική

Η περιοχή της Κεντρικής Αμερικής και της Καραϊβικής υποφέρει από υψηλό επίπεδο ένοπλης βίας και ανασφάλειας. Αυτό συνδέεται συχνά με τις δραστηριότητες των καρτέλ ναρκωτικών και των συμμοριών του δρόμου, καθώς και τον βίαιο ανταγωνισμό μεταξύ τους.

Η συγκρότηση τεκμηριωμένων πολιτικών ελέγχου των ναρκωτικών ενδέχεται να παρεμποδιστεί από την έλλειψη πρόσφατων ερευνών σχετικά με την έκταση της χρήσης ναρκωτικών στις περισσότερες χώρες της Κεντρικής Αμερικής και της Καραϊβικής. Επιπλέον, τα εθνικά σχέδια ελέγχου των ναρκωτικών σε ορισμένες χώρες της περιοχής ενδέχεται να μην είναι πλέον επικαιροποιημένα.

Οι χώρες της Κεντρικής Αμερικής και της Καραϊβικής χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο για διακίνηση κοκαΐνης στην Ευρώπη. Η διακίνηση ναρκωτικών συνδέεται ολοένα και περισσότερο με τη διακίνηση πυροβόλων όπλων και αποτελεί σημαντική πρόκληση για τη σταθερότητα και την ασφάλεια στην περιοχή.

Βόρεια Αμερική

Η κρίση των οπιοειδών συνέχισε να έχει σοβαρές συνέπειες στη Βόρεια Αμερική. Ένας αυξανόμενος αριθμός θανάτων που σχετίζονται με οπιοειδή αφορούσε παράνομα παρασκευαζόμενη φαιτανύλη, συχνά αναμειγμένη με άλλα συνθετικά ναρκωτικά.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες εγκαινίασαν τον Παγκόσμιο Συνασπισμό για την Αντιμετώπιση των Απειλών των Συνθετικών Ναρκωτικών. Η πρωτοβουλία στοχεύει στην πρόληψη της παράνομης παρασκευής και διακίνησης συνθετικών ναρκωτικών, στον εντοπισμό των αναδυόμενων τάσεων και των προτύπων χρήσης ναρκωτικών, καθώς και στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων στη δημόσια υγεία.

Το Μεξικό συνεχίζει να βιώνει υψηλά επίπεδα βίας, ιδιαίτερα ανθρωποκτονιών. Αυτό είναι ως επί το πλείστον αποτέλεσμα παράνομης δραστηριότητας καρτέλ και εγκληματικών συμμοριών που σχετίζονται με τα ναρκωτικά.

Νότια Αμερική

Οι οργανώσεις διακίνησης ναρκωτικών συνεχίζουν να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους στη Λεκάνη του Αμαζονίου, σε παράνομες εξορύξεις, παράνομη υλοτομία και διακίνηση άγριων ζώων. Αυτές οι δραστηριότητες ενέχουν κίνδυνο για τη ζωή των αυτόχθονων πληθυσμών και έχουν συνδεθεί με δωροδοκία, εκβιασμό, απάτη και ξέπλυμα βρώμικου χρήματος, καθώς και με ανθρωποκτονίες, βίαιες επιθέσεις, σεξουαλική βία και καταναγκαστική εργασία στον Αμαζόνιο.

Επίπεδα ρεκόρ παράνομης καλλιέργειας θάμνων κόκας καταγράφηκαν στην Κολομβία και το Περού. Η καλλιεργούμενη έκταση στην Κολομβία αυξήθηκε κατά 13 τοις εκατό, καθώς σημειώθηκε το δεύτερο συνεχόμενο ρεκόρ των 230.000 εκταρίων. Μια έκταση ρεκόρ 95.008 εκταρίων παράνομης καλλιέργειας θάμνων κόκας αναφέρθηκε στο Περού για το 2022, η οποία αντιπροσωπεύει αύξηση 18 τοις εκατό σε σύγκριση με το 2021. Αυτό αφορά κυρίως τον Περουβιανό Αμαζόνιο.

Οι εκτάσεις παράνομης καλλιέργειας θάμνων κόκας στη Βολιβία μειώθηκαν κατά 2 τοις εκατό, από 30.500 εκτάρια το 2021 σε 29.900 εκτάρια το 2022. Το 61 τοις εκατό της καλλιεργούμενης έκτασης βρισκόταν στο Los Yungas de La Paz.

Η Βολιβία ζήτησε επανεξέταση του καθεστώτος ελέγχου των φύλλων κόκας. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών έλαβε αίτημα από το Πολυεθνικό Κράτος της Βολιβίας να εκκινήσει τη διαδικασία κριτικής επανεξέτασης της τρέχουσας ταξινόμησης των φύλλων της κόκας ως ναρκωτικού στο Παράρτημα Ι της Σύμβασης του 1961, όπως αυτό τροποποιήθηκε.

ΑΣΙΑ

Ανατολική και Νοτιοανατολική Ασία

Η παράνομη καλλιέργεια παπαρούνας του οπίου και η παρασκευή μεθαμφεταμίνης είναι από τις πιο σημαντικές προκλήσεις σε σχέση με τα ναρκωτικά που αντιμετωπίζουν η Ανατολική και Νοτιοανατολική Ασία.

Η επικράτηση της χρήσης ναρκωτικών στην Ανατολική και Νοτιοανατολική Ασία παρέμεινε σημαντική. Η κάνναβη είναι το ευρύτερα χρησιμοποιούμενο ναρκωτικό, ακολουθούμενη από τη μεθαμφεταμίνη και άλλες ουσίες τύπου αμφεταμίνης.

Αρκετές χώρες και εδάφη στην Ανατολική και Νοτιοανατολική Ασία έχουν εισαγάγει νομοθετικές αλλαγές που σχετίζονται με την κάνναβη.

Η Μαλαισία κατήργησε επισήμως την υποχρεωτική θανατική ποινή και την ισόβια κάθειρξη για αδικήματα που σχετίζονται με ναρκωτικά.

Η παράνομη παρασκευή και διακίνηση κεταμίνης εξακολουθεί να αποτελεί θέμα ανησυχίας στην περιοχή. Οι κατασχέσεις της ουσίας, η οποία δεν τελεί υπό διεθνή έλεγχο, σχεδόν τριπλασιάστηκαν το 2022 σε σύγκριση με το 2021, ενώ έχουν πολλαπλασιαστεί τα λαθραία εργαστήρια παράνομης παρασκευής κεταμίνης.

Νότια Ασία

Η Νότια Ασία φαίνεται ότι γίνεται όλο και περισσότερο στόχος διακίνησης μεθαμφεταμίνης, η οποία παρασκευάζεται παράνομα στο Αφγανιστάν, προς την Ευρώπη και την Ωκεανία.

Τα έσοδα από τη διακίνηση ναρκωτικών χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την παροχή υποστήριξης σε ένοπλες ομάδες και την τροφοδότηση της πολιτικής βίας στη Νότια Ασία. Αυτό έδειξαν έρευνες στην περιοχή. Έχουν αναφερθεί περιπτώσεις από κοινού διακίνησης ναρκωτικών και όπλων.

Υπολογίζεται ότι το 1,1 τοις εκατό των ατόμων ηλικίας 16 έως 64 ετών στη Νότια Ασία χρησιμοποιούν οπιούχα. Αυτός ο επιπολασμός είναι σχεδόν διπλάσιος από τον εκτιμώμενο παγκόσμιο μέσο όρο (0,6%).

Η Νότια Ασία εξακολουθεί να είναι η περιοχή με τα χαμηλότερα επίπεδα κατανάλωσης οπιοειδών αναλγητικών με ιατρική συνταγή παγκοσμίως.

Δυτική Ασία

Η συγκομιδή οπίου το 2023 στο Αφγανιστάν μειώθηκε σημαντικά λόγω της μείωσης της καλλιέργειας οπιούχου παπαρούνας. Η εξέλιξη αυτή ήταν απόρροια της αυστηρής εφαρμογής της απαγόρευσης της παράνομης καλλιέργειας ναρκωτικών, η οποία είχε ανακοινωθεί από τις de facto αρχές της χώρας τον Απρίλιο του 2022. Χρειάζεται να υποστηριχθούν εναλλακτικές λύσεις ανάπτυξης, καθώς οι πληγέντες αγρότες στο Αφγανιστάν ενδέχεται να μην έχουν άλλες πηγές εισοδήματος.

Η μεθαμφεταμίνη που παρασκευάζεται στο Αφγανιστάν φτάνει όλο και περισσότερο στις παγκόσμιες αγορές. Η μεθαμφεταμίνη με προέλευση το Αφγανιστάν φτάνει τώρα στις αγορές της Νοτιοδυτικής Ασίας, της Ανατολικής και Νοτιοανατολικής Ασίας, της Νότιας Ασίας, της Κεντρικής Ασίας και του Νότιου Καυκάσου, της Αφρικής, της Ευρώπης και της Ωκεανίας. Η χρήση μεθαμφεταμίνης αυξήθηκε στη Νοτιοδυτική Ασία.

Η παράνομη παρασκευή, διακίνηση και χρήση συνθετικών ναρκωτικών, συμπεριλαμβανομένων νέων ψυχοδραστικών ουσιών και φαρμάκων με ναρκωτική δράση, εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική δυσκολία για τις χώρες της Δυτικής Ασίας. Περισσότερο επηρεάζεται η περιοχή της Κεντρικής Ασίας.

Η εμπορία και η χρήση παραποποιημένων «cartagon» συνεχίζει να επηρεάζει σοβαρά τη Μέση Ανατολή. Το πρόβλημα αυτό επιδεινώνεται περαιτέρω από την πολιτική αστάθεια και τις συνεχιζόμενες συγκρούσεις σε ορισμένα μέρη της περιοχής.

ΕΥΡΩΠΗ

Η ποσότητα και η ποικιλία των ουσιών που διατίθενται στις αγορές παράνομων ναρκωτικών στην Ευρώπη προκαλούν σημαντική ανησυχία για τη δημόσια υγεία. Αντιπροσωπεύουν επίσης νέες προκλήσεις για την επιβολή του νόμου, τη νομοθεσία και την παροχή θεραπείας και υπηρεσιών μείωσης των αρνητικών επιπτώσεων στην υγεία και των κοινωνικών συνεπειών της χρήσης ναρκωτικών.

Αρκετές ευρωπαϊκές χώρες συνέχισαν να δημιουργούν ρυθμισμένες αγορές κάνναβης για μη ιατρικούς σκοπούς. Αυτά τα προγράμματα δεν φαίνεται να συνάδουν με τις συμβάσεις ελέγχου των ναρκωτικών.

Η μη ιατρική χρήση της κεταμίνης έχει αυξηθεί σε αρκετές ευρωπαϊκές χώρες, οδηγώντας σε αύξηση του αριθμού των ατόμων που αναζητούν θεραπεία. Υπάρχει ανάγκη για στενή παρακολούθηση της κεταμίνης και συνεχή διεθνή συνεργασία για την αντιμετώπιση της παράνομης διανομής της.

Το 2021 τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αντιμετώπισαν μια ανησυχητική κλιμάκωση της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών και των προσπαθειών αναχαίτισής της. Οι συνολικές κατασχέσεις κοκαΐνης εκτοξεύτηκαν σε πρωτοφανή επίπεδα, φτάνοντας συνολικά τους 303 τόνους.

ΩΚΕΑΝΙΑ

Τα νησιωτικά κράτη του Ειρηνικού έχουν μετατραπεί από περιοχές αποκλειστικής διέλευσης κατά μήκος των οδών διακίνησης ναρκωτικών σε αγορές προορισμού για συνθετικά ναρκωτικά. Αυτό δημιουργεί σημαντικές δυσκολίες για τις κοινότητες και τα συστήματα δημόσιας υγείας τους. Οι αρχές επιβολής του νόμου και οι τελωνειακές υπηρεσίες αυτών των χωρών ανέφεραν πολλαπλές κατασχέσεις ναρκωτικών, ιδίως κάνναβης και μεθαμφεταμίνης. Το διακρατικό οργανωμένο έγκλημα, και ιδιαίτερα η διακίνηση ναρκωτικών, αναγνωρίζεται ως ένα από τα πιο δύσκολα ζητήματα που αντιμετωπίζει η περιοχή του Ειρηνικού.

Διεθνικές οργανωμένες εγκληματικές ομάδες επιχειρήσαν να διακινήσουν πρωτοφανείς ποσότητες κοκαΐνης στην Αυστραλία. Ωστόσο, η αγορά μεθαμφεταμίνης παρέμεινε η κυρίαρχη αγορά παράνομων

ναρκωτικών. Οι αρχές επιβολής του νόμου τόνισαν την ανάγκη αντιμετώπισης του οργανωμένου εγκλήματος και της βίας που σχετίζονται με τη διακίνηση μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών στην περιοχή.

Η διαθεσιμότητα ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών για ιατρικούς σκοπούς είναι ανεπαρκής σε ορισμένες χώρες της περιοχής. Το INCB υπογραμμίζει τη σημασία της εξασφάλισης επαρκούς διαθεσιμότητας διεθνώς ελεγχόμενων ουσιών για ιατρικούς σκοπούς και καλεί τις χώρες που δεν έχουν προσχωρήσει στις διεθνείς συμβάσεις ελέγχου των ναρκωτικών –οι οποίες βρίσκονται στην Ωκεανία– να λάβουν μέτρα για την υιοθέτηση και την πλήρη εφαρμογή των συμβάσεων.

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΟΥ INCB ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

INCB Learning

Το INCB Learning είναι η πρωτοβουλία της Επιτροπής που ενισχύει την ικανότητα των κυβερνήσεων να εκτιμούν και να αξιολογούν τις ανάγκες τους για διεθνώς ελεγχόμενες ουσίες για ιατρικούς, επιστημονικούς και βιομηχανικούς σκοπούς, σύμφωνα με τις τρεις διεθνείς συμβάσεις ελέγχου των ναρκωτικών. Στόχος είναι η προώθηση της επαρκούς διαθεσιμότητας ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών για ιατρικούς και επιστημονικούς σκοπούς, παράλληλα με την πρόληψη της κατάχρησής τους. Η πρωτοβουλία περιλαμβάνει πέντε ηλεκτρονικές ενότητες διαδικτυακής εκπαίδευσης (στα αγγλικά, γαλλικά, ρωσικά, ισπανικά και πορτογαλικά), καθώς και εικονική και προσωπική εκπαίδευση, και σεμινάρια.

Το 2023 το INCB Learning πραγματοποίησε δια ζώσης εκπαίδευση για 34 αξιωματούχους έξι χωρών στην Κεντρική Αμερική και την Καραϊβική, και διαδικτυακή εκπαίδευση για αξιωματούχους από επτά ρωσόφωνες χώρες.

Από την 1η Νοεμβρίου 2023 έχουν εγγραφεί στις ηλεκτρονικές ενότητες του INCB Learning 1.462 αξιωματούχοι από 154 χώρες και περιοχές. Οι περισσότεροι από τους μισούς (54 τοις εκατό) ήταν γυναίκες. Η Επιτροπή ενθαρρύνει τις κυβερνήσεις να εγγραφούν στις ηλεκτρονικές ενότητες αξιωματούχους από τις αρμόδιες εθνικές αρχές τους.

Το Παγκόσμιο Πρόγραμμα Ταχείας Απαγόρευσης Επικίνδυνων Ουσιών (GRIDS) του INCB

Τα δίκτυα εστιακών σημείων του προγράμματος GRIDS του INCB συγκροτούν την ισχυρή υποδομή που προωθεί την ταχεία ανταλλαγή πληροφοριών και ειδοποιήσεων, και συγκεντρώνει μυστικές πληροφορίες, ώστε να διευκολυνθούν η επιχειρησιακή δράση και οι αστυνομικές έρευνες, συμπεριλαμβανομένης της εξάρθρωσης οργανωμένων εγκληματικών ομάδων που διακινούν επικίνδυνες μη ελεγχόμενες ουσίες, όπως οι νέες ψυχοδραστικές ουσίες και τα μη ιατρικά συνθετικά οπιοειδή.

Ως αποτέλεσμα του διευρυνόμενου δικτύου εστιακών σημείων του προγράμματος, ο αριθμός των περιστατικών που κοινοποιήθηκαν σε πραγματικό χρόνο μέσω της πλατφόρμας INCB IONICS ξεπέρασε τα 77.000 το 2023. Αυτό βοήθησε τις κυβερνήσεις στη διεξαγωγή ερευνών και αναλύσεων, οι οποίες οδήγησαν σε κατασχέσεις επικίνδυνων ουσιών, συλλήψεις διακινητών, διώξεις και εξάρθρωση διεθνών δικτύων εμπορίας ανθρώπων.

Το 2022 και το 2023 το INCB διεξήγαγε την επιχείρηση Knockout για τον εντοπισμό σε όλον τον κόσμο πηγών διακίνησης και προορισμών αποστολών 1,4-βουτανοδιόλης, καρισοπροδόλης, φλουβρομαζεπάμης, γάμμα-βουτυρολακτόνης και κεταμίνης, ουσιών που σχετίζονται με την υποβοηθούμενη από ναρκωτικά σεξουαλική παρενόχληση, η οποία αναφέρθηκε σε πολλές χώρες. Στην επιχείρηση συμμετείχαν 160

αξιωματούχοι επιβολής του νόμου και ρυθμιστικών αρχών από 76 εθνικούς φορείς και οργανισμούς και έξι διεθνείς εταιρείους. Αυτό οδήγησε σε 671 κατασχέσεις, που ανέρχονται σε περισσότερα από 785 κιλά και 225 λίτρα ναρκωτικών, τα οποία κατασχέθηκαν κατά τη διάρκεια της επιχείρησης.

Κατά τη διάρκεια του περασμένου έτους το πρόγραμμα INCB GRIDS οργάνωσε 26 εκπαιδευτικά προγράμματα για περισσότερους από 500 αξιωματικούς πρώτης γραμμής. Η εκπαίδευση πραγματοποιήθηκε από περιφερειακούς τεχνικούς αξιωματικούς με έδρα την Αίγυπτο, την Ινδία, το Μεξικό, τη Νιγηρία και την Ταϊλάνδη, και επικεντρώθηκε στον ασφαλή χειρισμό και την κατάσχεση οπιοειδών, καθώς και στην ανταλλαγή πληροφοριών μέσα από τις πλατφόρμες IONICS και GRIDS.

Το προηγούμενο έτος εκδόθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος GRIDS πέντε παγκόσμιες προειδοποιήσεις και ειδικές ανακοινώσεις για εθελοντική δράση των νομοθετικών και ρυθμιστικών αρχών και των εταιρών τους του ιδιωτικού τομέα. Μεταξύ αυτών και μια προειδοποίηση σχετικά με την νεοεμφανιζόμενη διακίνηση τιανεπίνης –μιας ουσίας με επιπτώσεις παρόμοιες με αυτές των οπιοειδών– και με τη διακίνηση βρωμαζολάμης και φλουνιτραζολάμης –και οι δύο είναι νεοεμφανιζόμενες τριαζολοβενζοδιαζεπίνες χωρίς γνωστή νόμιμη χρήση.

Το πρόγραμμα του INCB για τον έλεγχο των πρόδρομων ουσιών

Απόκτηση πιο ολοκληρωμένης εικόνας για τις εθνικές βιομηχανίες που σχετίζονται με τις πρόδρομες ουσίες, με στόχο να προληφθεί ο πολλαπλασιασμός των μη ελεγχόμενων χημικών ουσιών

Βασιζόμενο στα εργαλεία και τους πόρους που διαθέτει, το INCB συνεργάζεται με τις κυβερνήσεις, για να ενισχυθεί η γνώση τους σχετικά με τις εθνικές βιομηχανίες πρόδρομων ουσιών, ιδίως τις βιομηχανίες που δεν έχουν ακόμη αδειοδοτηθεί ή ρυθμιστεί με άλλον τρόπο βάσει της εθνικής νομοθεσίας για τις πρόδρομες ουσίες, αλλά που ασχολούνται με χημικές ουσίες οι οποίες μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή παράνομων ναρκωτικών ως εναλλακτικές των ελεγχόμενων πρόδρομων ουσιών.

Η Επιχείρηση Insight αποκαλύπτει πρακτικές σε ζώνες ελεύθερων συναλλαγών

Οι ζώνες ελεύθερων συναλλαγών προωθούν το εμπόριο και τη βιομηχανία μέσω της απλοποιημένης και μειωμένης φορολογίας. Ωστόσο, είναι επίσης ευάλωτες στη διακίνηση ναρκωτικών και πρόδρομων χημικών ουσιών. Η Επιχείρηση Insight, που διεξήχθη από κοινού με το WCO και το Πρόγραμμα Ελέγχου Εμπορευματοκιβωτίων UNODC-WCO, βοήθησε στην προώθηση της γνώσης σχετικά με τις ζώνες ελεύθερων συναλλαγών και στην ευαισθητοποίηση των κυβερνήσεων σχετικά με την ανάγκη κατάλληλης εποπτείας επ' αυτών, σύμφωνα με την απαίτηση του άρθρου 18 της Σύμβασης του 1988. Η επιχείρηση παρείχε στοιχεία για τα ευάλωτα σημεία των ζωνών ελεύθερων συναλλαγών τα οποία μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο εκμετάλλευσης για τη διακίνηση πρόδρομων ουσιών. Συγκεκριμένα, το 2022 κατασχέθηκε σημαντική ποσότητα φαρμακευτικώνσκευασμάτων που περιείχαν ψευδοεφεδρίνη, κατάσχεση η οποία συνδέεται με μια τέτοια ζώνη.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Η Διεθνής Επιτροπή του ΟΗΕ για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών (INCB) είναι το ανεξάρτητο όργανο που επιβλέπει την εφαρμογή των συμβάσεων του ΟΗΕ για τον έλεγχο των ναρκωτικών. Ιδρύθηκε το 1968 σύμφωνα με τα όσα προέβλεπε η Ενιαία Σύμβαση για τα Ναρκωτικά του 1961. Με βάση προηγούμενες συμβάσεις για τον έλεγχο των ναρκωτικών, πρόδρομα όργανα της Επιτροπής λειτουργούσαν ήδη από την εποχή της Κοινωνίας των Εθνών. Η Επιτροπή, μεταξύ άλλων, δημοσιεύει ετήσια έκθεση η οποία υποβάλλεται στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο του ΟΗΕ (ECOSOC) μέσω της Επιτροπής για τα Ναρκωτικά (CND). Η έκθεση παρέχει μια ολοκληρωμένη ανασκόπηση της κατάστασης του ελέγχου των ναρκωτικών σε διάφορα μέρη του κόσμου. Ως αντικειμενικό όργανο η Επιτροπή προσπαθεί να εντοπίσει και να προβλέψει τις επικίνδυνες τάσεις, και να προτείνει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν.

Η έκθεση ανακοινώνεται κάθε χρόνο στην Ελλάδα από το ΚΕΘΕΑ, σύμβουλο οργανισμό του ECOSOC σε θέματα ναρκωτικών.